

*Бакуменко О. О.,**кандидат філологічних наук,**доцент кафедри іноземної філології та перекладу
Національного транспортного університету*

СЕМАНТИКА ЧАСОВОЇ ФОРМИ ПЕРФЕКТ У СУЧАСНІЙ НІМЕЦЬКІЙ МОВІ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇЇ ПЕРЕКЛАДУ УКРАЇНСЬКОЮ

Анотація. У статті досліджено семантику часової форми перфект у німецькій мові та особливості її перекладу на українську.

Перфект може виражати не лише аспектуальне значення, а і позначати дію в минулому. Ця властивість ускладнює розуміння вживання перфекта для тих студентів, які вивчають німецьку мову як другу іноземну після англійської. Роз'яснення цього питання потребує ґрунтовного вивчення семантики перфекта, що сприятиме розумінню студентами граматичного значення цієї часової форми і точному її перекладу.

Під час аналізу прикладів вживання перфекта було виявлено, що на семантику цієї часової форми впливають значення дієслова і засоби контексту. Деякі дієслова, вжиті із зовнішніми обмежувачами, можуть стати граничними. Внутрішні обмежувачі, наприклад, додаток у знахідному відмінку і відокремлювані префікси сприяють перетворенню дієслова на граничне. Одночасне вживання дієслова з двома типами обмежувачів підсилює вираження характеру перебігу дії. У цьому разі семантика завершення дії набуває більшого вираження. Таке значення може формуватися в дієсловах на основі відокремлюваних префіксів, що позначають інтенсивність і здійснення дії у повному обсязі. Завершення дії в дієсловах на позначення характеру її перебігу є джерелом творення аспектуального значення результативності в перфекті, якому властивий різний ступінь прояву. Чим важливіший результат досягнення межі для моменту мовлення, тим більшого прояву він набуває. Перфект із аспектуальним значенням слід перекладати на українську дієсловами доконаного виду. Темпоральна семантика перфекта також передбачає завершення дії. Це пояснюється тим фактом, що дія відбувалася колись у минулому. У цьому разі наголошується той факт, що досягнуто часову межу дії. Для перекладу перфекта з таким значенням доцільно вибирати дієслова недоконаного виду.

Ключові слова: зовнішні обмежувачі, внутрішні обмежувачі, завершення дії, аспектуальне значення результативності в перфекті, темпоральна семантика перфекта, переклад перфекта, дієслова доконаного виду.

Постановка проблеми. Одним з важливих завдань, що постає перед студентом під час вивчення німецької мови і практики перекладу з німецької мови на українську, є подолання граматичних труднощів. Складність цього завдання підвищується, коли майбутній перекладач намагається з'ясувати сутність явища, відмінного від того, яке існує в рідній мові. Прикладом цього є розбіжності у вираженні категорії виду, якій у німецькій мові не властивий обов'язковий характер. Так, часова форма перфект, що є одним зі способів вираження

видової семантики, може також передавати дію, що відбувалася колись у минулому. Завдяки цій рисі перфект у певних випадках набуває вже схожості з претеритумом. Для студентів, які вивчають німецьку мову як другу іноземну після англійської, особливості вживання перфекта в німецькій мові становлять трудність, оскільки в англійській мові, на думку О.А. Жаборюк, І.А. Жаборюк, «основна відмінність між теперішнім перфектним часом і простим минулим зумовлена поняттями «передування» і «минуле». Ці поняття є для цих часових форм основоположними» [1, с. 82]. У німецькій мові ця відмінність виявляється не такою чіткою, що потребує детального пояснення викладача, як на занятті з практичного курсу німецької мови, так і під час вивчення перекладу [2, с. 134]. Зазначена проблема має бути вирішена шляхом ґрунтовного вивчення сутності цього явища, аналізу випадків вживання перфекта, встановлення семантичних змін, яких зазнає ця часова форма в німецькій мові під впливом засобів контексту.

Мета статті – дослідити семантику перфекта у сучасній німецькій мові і встановити особливості перекладу цієї часової форми українською.

Досягнення поставленої мети передбачає розв'язання відповідних завдань:

- проаналізувати випадки вживання перфекта у сучасній німецькій мові;
- з'ясувати вплив значення дієслова і контексту на семантику цієї часової форми;
- встановити особливості перекладу перфекта на українську мову.

Аналіз останніх досліджень і публікацій виявив спроби вчених описати семантику перфекта у сучасній німецькій мові, запропонувати способи перекладу цієї часової форми залежно від певної ситуації. В працях, присвячених висвітленню важливих питань теорії і практики перекладу німецької мови, перфект визначають як форму минулого часу на позначення дії, що є актуальною чи важливою для моменту мовлення [3, с. 315; 4, с. 80]. Т.Р. Кияк, А.М. Науменко, О.Д. Огуй наголошують також на властивості перфекта «суттєво підкреслювати результативну завершеність дії», що може значною мірою вплинути на формування змісту висловлювання [5, с. 224–225]. На думку Н.І. Дзенс, І.Р. Перевишиної, в основі перфекта лежить семантика передування теперішньому, що може включати також завершеність дії до моменту мовлення, важливість її результату. Основна функція перфекта полягає у позначенні завершеності дії, безпосередньо пов'язаної з так званим «вікном спостереження». Залежно від відтінка значення, яке

найбільше проявляється в контексті, дослідниці виокремлюють 7 функцій цієї часової форми: контактне минуле (*Ich habe Sie erst jetzt erkannt*), дистантний перфект (минуле, не пов'язане з моментом мовлення) (*Ich habe es auch damals gewusst*), футуральний перфект (*Er wird kommen, wenn wir alles getan haben*), імперативний перфект (*Du hast es bis morgen getan!*), функція виокремлення певної дії в минулому серед інших, виражених претеритумом (*Wir saßen da und sprachen friedlich miteinander, plötzlich ist einer aufgesprungen und rief...*), перфект для введення нової інформації (*Ich habe es gewusst, dass...*), відносно вживання перфекта (*Nachdem er die Matheaufgabe gemacht hast, geht er spazieren*) [6, с. 266–267].

У. Енгель вважає, що перфект не є звичайним минулим часом. Йому притаманна завершеність до певного моменту в часі. Ця властивість перфекта, ймовірно, і стала причиною нівелювання його відмінності від претеритума, оскільки помітною інколи ставала саме темпоральна семантика, а не аспектуальна [7, с. 450–451]. Залежно від того, яке з двох значень домінує, Р.А. Домбровська виділяє такі два різновиди цієї часової форми: аористичне минуле, що не пов'язане з теперішнім, і перфектне минуле, якому притаманна «ознака контактності з моментом мовлення» [8, с. 16–17].

Неаргументованим, а подекуди і зовсім відсутнім, є також пояснення того, як засоби контексту впливають на значення цієї часової форми. Під час вивчення цього питання слід урахувати те, що «комплексні темпорально-аспектуальні значення часових форм виявляються типовими продуктами взаємодії граматичних форм з категоріальними елементами семантики дієслівних лексем» [9, с. 49]. Так, аористичне значення перфекта, на думку Р.А. Домбровської, зазвичай передається за допомогою неграничних дієслів, а також засобів контексту, які вказують на те, що дія відбулася безвідносно до моменту мовлення [8, с. 16–17]. Пояснюючи особливості перекладу часової форми перфект, Т.С. Мироненко наводить приклади з неграничними дієсловами, завдяки яким перфект може передавати суто темпоральну семантику:

Im vorigen Sommer habe ich viel gebadet und gerudert. Mynulogo lita я багато купався та займався греблею.

Früher haben wir selten diese Bibliothek besucht. Ранише ми рідко відвідували цю бібліотеку.

Проте не зазначено особливості впливу граничних дієслів на семантику перфекта [4, с. 80].

Аналізуючи проблеми перекладу теперішнього перфекту з німецької мови на українську, І.В. Пересада відзначає важливість вживання обставин, виражених прислівниками, як засобів контексту, що можуть суттєво змінити семантику перфекта:

Sicher hat Anna sich morgen bis 12 Uhr auf die Deutschprüfung vorbereitet. Ганна, безсумнівно, підготується до іспиту з німецької мови до завтра до 12 години.

Anna hat sich gestern auf die Deutschprüfung vorbereitet. Ганна вчора підготувалася до іспиту з німецької.

Anna hat sich schon auf die Deutschprüfung vorbereitet. Ганна вже підготувалася до іспиту з німецької [10, с. 162–163].

У першому випадку обставина часу вказує на виконання дії в майбутньому, яка набуває також певної обов'язковості, у другому – на те, що дія відбулася в минулому. Результативного значення перфект набув у третьому прикладі завдяки обставині *schon*.

Отже, ґрунтовне вивчення семантики перфекта потребує аналізу семантичних змін, яких зазнає ця часова форма у сучасній

німецькій мові завдяки впливу також інших засобів контексту, що уможливить встановлення особливостей його перекладу.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасній німецькій мові перфект здебільшого вживається в таких випадках:

– для позначення минулої дії, не пов'язаної з теперішнім часом:

(1) *Kinder haben gestern im Fluss gebadet. Діти вчора купалися в річці.*

– для вираження дії в минулому, якій притаманний результативний характер: (2) *Sie hat sich ein neues Kleid gekauft. Вона придбала собі нову сукню.*

– на позначення дії, що має добігти кінця до певного моменту часу в майбутньому:

(3) *Bis zum nächsten Jahr hat er sein Buch geschrieben. До наступного року він напише свою книгу* [11, с. 135–136].

В усіх трьох прикладах дія характеризується завершеністю. Однак у першому випадку наголошено саме на темпоральній семантиці, у другому – на важливому для моменту мовлення факті, придбаній сукні, у третьому – на поєднанні обох значень: книгу буде написано до наступного року. Проаналізовані речення свідчать про те, що ознака завершення дії може бути складовою частиною як темпоральної, так і аспектуальної семантики. Перевага однієї з них залежатиме від того, чи дія розглядатиметься як така, що відбувалася в певний час, чи наголошено буде саме на характері її перебігу. При цьому важливу роль, окрім семантики дієслова, відіграють також засоби контексту. Так, за допомогою обставини часу можна вказати час виконання дії або термін, до якого вона має добігти кінця. Це буде зовнішня межа дії (1). Під терміном «межа» розуміють не лише обмеження в часі, це насамперед спрямованість дієслівної дії на внутрішній кордон, досягнення якого може характеризуватися завершенням дії, спричинити певні зміни в суб'єкті або об'єкті дії, призвести до набуття певного результату, переходу у новий стан [12, с. 46–47; 13; 14, с. 122–123].

Відображений у семантиці дієслова характер виконання дії, який зумовлює її обмеження в часі, утворюватиме внутрішню межу (2). Цього ефекту в реченні (2) вдалося досягти завдяки використанню додатка в знахідному відмінку. У прикладі (3) значення зовнішньої і внутрішньої межі перетинаються, оскільки обмежена у своїй тривалості дія завершиться до певного моменту в майбутньому. Таким чином, зовнішня характеристика дії перетворюється на внутрішній елемент її структури. Отже, зміни у семантиці перфекта безпосередньо пов'язані із значенням певного дієслова і його взаємодією зі своїм оточенням: обставинами і додатками, що можуть обмежувати дію (5), (6), (7):

(4) *Der Junge hat weder gegessen noch getrunken. Цей хлопець нічого не їв і не пив.*

(5) *Gestern hat der Junge bis zum Abend weder gegessen noch getrunken. Вчора цей хлопець до вечора нічого не їв і не пив.*

(6) *Gestern hat der Junge bis zum Abend nichts gegessen und getrunken. Вчора цей хлопець нічого до вечора не їв і не пив.*

(7) *Der Junge hat ein Stück Torte gegessen und ein Glas Saft getrunken. Цей хлопець з'їв шматок торта і випив склянку соку.*

У реченні (4) дієслова *essen* і *trinken* є неграничними, у прикладі (5) з'являються зовнішні обмежувачі дії *gestern* і *bis zum Abend*. На українську мову перекладаємо дієсловом у минулому часі недоконаного виду, оскільки сполучник *weder noch* містить заперечення, яке у цьому разі направлено

безпосередньо на дієслово, тобто наголошується на відсутності зазначеної дії у минулому. У наступному реченні (6) те саме дієслово вжито з внутрішнім обмежувачем *nichts*, що, взаємодіючи з обставинами часу, перетворює дієслово на граничне. В перфекті виникає значення результативності, що, на думку О. Даля, «передбачає існування саме матеріального об'єкта у ролі обмежувача», який містить також і значення обмеження в часі. Однак останнє не включає у себе автоматично існування об'єкта-обмежувача [15, с. 368]. У реченні (7) вживання додатків у знахідному відмінку вказує на спрямованість дії на об'єкт, його повне охоплення дією, що призведе до знищення останнього після її виконання. Такі випадки (6), (7) доцільно перекладати на українську мову дієсловами доконаного виду.

Значного впливу зазнає також об'єкт перехідного дієслова, що виражений іменником у множині, який повністю охоплений дією у прикладах (8), (9):

(8) *Von diesem Apfelbaum haben wir viele Äpfel gelesen. 3 цієї яблуні ми збрали багато яблук.*

(9) *Wir haben nur zwei verfaulte Äpfel aus dem Eimer ausgelesen. Ми вибрали лише два гнилі яблука з відра.*

Завдяки вживанню додатка в знахідному відмінку в множині дієслово перетворилося на граничне, дія добігла кінця, а часова форма перфекта набула результативності. В реченні (9) на доконаності дії наголошено за допомогою відокремлюваного префікса *aus-*.

Слід зазначити, що дієслівні префікси передають спосіб виконання дії. Так, у прикладі (10) *auf-* позначає інтенсивність і здійснення дії у повному обсязі, що становить основу для формування її завершення. Обставина напрямку дії (10), яка виражена прийменниковою групою і вказує на те, що негода дісталася до міста, також її обмежує. Однак саме завдяки префіксу *auf-* відбулося підсилення дієслівної дії. Оскільки внутрішній обмежувач *auf-* підкреслює характер перебігу останньої, то і в перфекті на основі ознаки завершення дії виникає аспектуальна семантика результативності.

(10) *Was für ein Ungewitter ist über jene Stadt aufgezo-gen! Яка негода насунула на те місто!*

Приклад (10) є підтвердженням того, що обставина напрямку дії також може виступати у ролі зовнішнього обмежувача. Проте процес руху може добігти кінця лише за умови, якщо він здійснюється в напрямку до обмеженого в просторі лінійного відрізка чи до певного місця (10). За допомогою прийменників на позначення напрямку руху від певної точки простору дія неграничного дієслова прямує до свого кінцевого моменту виконання (11). Уточнювачі ж направлено-го переміщення в необмеженому просторі лише підсилюють дію неграничних дієслів (12) [16, с. 18–23]:

(11) *Sie ist aus dem Zimmer gelaufen. Вона вибігла з кімнати.*

(12) *Der Wagen ist die Straße entlang gerast. Авто чимдуж неслося вздовж вулиці.*

У реченні (11) дієслово *laufen* перетворилося на граничне завдяки обставині напрямку дії. Подолання межі дії призвело до зміни у місцезнаходженні суб'єкта, і на основі ознаки завершення дії в перфекті домінують виявилася аспектологічна семантика.

Приклад (12) свідчить про те, що обмежувач не завжди перетворює неграничне дієслово на граничне. Це залежить насамперед від значення останнього. Так, дієслова із семантикою повторення дії зазвичай залишаються неграничними (13):

(13) *Er hat mit den Fingern auf dem Tisch getrommelt. Він барабанив пальцями по столу.*

Граничні дієслова можуть зазнавати певної нейтралізації своїх ознак у контексті, що відбувається за допомогою додавання до них елемента із семантикою повторення, що зазвичай вживається разом з неграничними дієсловами. При цьому в присудку залишається прихованим значення уривчастості дії:

(14) *Er hat oftmals gewonnen, gewinnt noch immer und wird noch lange gewinnen. Він виграв багато, й досі виграв і виграватиме ще довго* [17, с. 18–19, 26].

Отже, взаємодія семантики дієслова і обмежувачів дії у кожному окремому прикладі відрізняється. Цим пояснюються відмінності у ступені і характері вираження ознаки завершення дії, яка значного прояву набуває тоді, коли внутрішній (7) або зовнішній обмежувач (11) спричиняють зміни у суб'єкті чи об'єкті перехідного дієслова. Під впливом обох видів обмежувачів (9), (10) семантика завершення дії проявляється ще більше, наголошеним стає саме характер перебігу дії. Ці два фактори сприяють утворенню в перфекті аспектуальної семантики результативності, що також має різний ступінь прояву залежно від ситуації:

(15) *Der Radfahrer hat angehalten, weil er einen Hund auf dem Weg gesehen hat. Велосипедист зупинився, оскільки він побачив собаку на дорозі.*

(16) *Der Patient hat schon einen gesegneten Appetit. Es ist eine Besserung eingetreten. У пацієнта чудовий апетит. Самопочуття вже почало покращуватися.*

У граничних дієсловах *anhalten* і *sehen* (15) префікс *an-* та додаток у знахідному відмінку надали дії характеристики її перебігу. Дію виконано, перфект позначає результативність у минулому. У прикладі (16) за допомогою відокремлюваного префікса *ein-* наголошено на поліпшенні самопочуття пацієнта. Результат важливий для моменту мовлення, що робить цю семантику більш вираженою. В обох випадках на українську мову слід перекладати дієсловами доконаного виду, але для виділення зазначеної семантики в останньому випадку доцільно виконати переміщення обставини всередину другого речення.

Для наголошення на факті виконання дії, важливого для моменту мовлення, в наступному прикладі перекладач замінив дієслово, що передає результативність на таке, що виражає тривалий стан суб'єкта (17):

(17) *Da merkt sie Quangel ist schon eingeschlafen. Тут вона помічає, Квангель уже спить* [6, с. 274].

Перфект на позначення завершення дії до певного моменту в майбутньому доцільно передавати на українську мову дієсловами в майбутньому часі:

(18) *In 940 Jahren, so schätzt ein Schweizer Wirtschaftsinstitut, haben die Frauen aufgeholt. Dann besetzen sie in Industrie, Verwaltung und Politik genauso viele Spitzenpositionen wie die Männer* [4, с. 83]. *За оцінками Інституту економіки у Швейцарії жінки наздоженуть чоловіків через 940 років, зайнявши таку ж кількість керівних посад у промисловості, адміністрації і політиці.*

Наведені приклади свідчать про те, що переклад часової форми перфекта залежить насамперед від контексту. Взаємодіючи із семантикою дієслова, зовнішні і внутрішні обмежувачі дії можуть змінювати останню, наприклад, перетворюючи неграничні дієслова на граничні. Однак характер такої взаємодії потребує ґрунтовного аналізу в кожному окремому випадку.

Висновки і перспективи подальших досліджень. У німецькій мові часова форма перфект передає завершення дії. Залежно

від ситуації в перфекті може набувати більшого прояву темпоральна чи аспектуальна семантика. У першому випадку дія розглядатиметься як така, що відбувалася в минулому, у другому – наголошуватиметься саме на характері перебігу дії. Домінування однієї з них залежить від особливостей взаємодії семантики дієслова із зовнішніми і/чи внутрішніми обмежувачами дії, що впливає на ступінь і характер прояву значення завершення дії, більшому вираженню якого сприяють зміни у суб'єкті чи об'єкті перехідного дієслова. Під впливом одночасно обох видів обмежувачів наголошеним стає характер перебігу дії, що підсилює ступінь вираження її завершення. Таке значення може формуватися в дієсловах на основі відокремлених префіксів, що позначають інтенсивність і здійснення дії у повному обсязі. Завершення дії в дієсловах, що в результаті взаємодії з обмежувачами передають також характер її перебігу, своєю чергою сприяє розвитку аспектуальної семантики результативності в перфекті, якій також властивий різний ступінь прояву. Більшого вираження набуває результат, що важливий для моменту мовлення. Таку особливість цієї часової форми обов'язково треба враховувати під час перекладу. Зазвичай темпоральна семантика перфекта передається на українську за допомогою дієслів минулого часу недоконаного виду, а аспектуальна – дієсловами доконаного виду. Перфект на позначення завершення дії до певного моменту в майбутньому слід перекладати на українську мову дієсловами в майбутньому часі.

Перспективи подальших пошуків полягають у ґрунтовному вивченні значення часової форми претеритуму у сучасній німецькій мові з метою встановлення її відмінностей від перфекта і визначення особливостей її перекладу на українську мову.

Література:

- Жаборюк О.А., Жаборюк І.А. Граматична сутність теперішнього перфектного часу у світлі теорії видо-часових форм проф. А.К. Корсакова (лінгводидактичний аспект). *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Філологія»*. Одеса, 2019. Вип. 38. Т. 2. С. 79–82.
- Черноватий Л.М. Методика викладання перекладу як спеціальності: підручник для студентів вищих закладів освіти за спеціальністю «Переклад». Вінниця: Нова книга, 2013. 376 с.
- Кучер З.І., Орлова М.О., Редчиць Т.В. Практика перекладу (німецька мова): навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Вінниця: Нова Книга, 2017. 464 с.
- Мироненко Т.С. Практичний курс перекладу з німецької мови. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2017. 247 с.
- Кияк Т.Р., Науменко А.М., Огуй О.Д. Перекладознавство (німецько-український напрям): підручник. Київ: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. 543 с.
- Дзенс Н.И., Перевышина И.Р. Теория перевода и переводческая практика с немецкого языка на русский и с русского на немецкий: учебное пособие. Санкт-Петербург: Антология, 2012. 560 с.
- Engel.U. Deutsche Grammatik. Heidelberg: Julius Groos Verlag, 1996. 888 S.
- Домбровская Р.А. Взаимодействие временной и видовой семантики в системе немецкого глагола: автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10.02.04. Минск, 1974. 27 с.
- Павлов В.М. Темпоральные и аспектуальные признаки в семантике «временных форм» немецкого глагола и некоторые вопросы теории грамматического значения. *Теория грамматического значения и аспектологические исследования* / отв. редактор А.В. Бондарко. Ленинград: Наука, 1984. С. 42–70.
- Пересада І.В. Проблема перекладу теперішнього перфекту з німецької та англійської мов українською. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Філологія»*. Одеса, 2019. Вип. 41. Т. 2. С. 160–165.
- Helbig G., Buscha. J. Die Deutsche Grammatik. Ein Handbuch für den Ausländerunterricht. Berlin; München: Langenscheidt KG, 2001. 654 S.
- Теория функциональной грамматики. Введение. Аспектуальность. Временная локализованность. Таксис: монография / отв. редактор А.В. Бондарко. Ленинград: Наука, 1987. 348 с.
- Белих О.М. Шляхи реалізації аспектуальної семантики в сучасній німецькій мові: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04. Львів, 2007. 22 с.
- Горбов А.А., Горбова Е.В. Предел, предельность, трансформативность, telicity – терминологическое недоразумение рубежа веков? *От значения к форме, от формы к значению*: сб. ст. в честь 80-летия члена-корреспондента РАН А.В. Бондарко. Москва: Языки славянских культур, 2012. С. 116–126.
- Lindstedt J. The perfect – aspectual, temporal and evidential. *Tense and aspect in the languages of Europe* / edited by Ö. Dahl. Berlin; New York: Mouton de Gruyter, 2000. P. 365–383.
- Нефёдов В.Д. Влияние обстоятельств внешней и внутренней характеристики действия на аспектологическую тенденцию предельных и неопредельных глаголов в современном немецком языке: автореф. дис. ... канд. филол. наук: 663. Калинин, 1968. 30 с.
- Морковина Н.В. Предельность/непредельность немецких глаголов как категория семасиологического уровня: автореф. дис. ... канд. филол. наук: 663. Калинин, 1968. 27 с.

Bakumenko O. Semantics of the perfect tense in the modern German language and peculiarities of its translation from German into Ukrainian

Summary. The article deals with the research of semantics of the perfect tense in German and peculiarities of its translation into Ukrainian.

The perfect tense can express not only aspectual meaning. It can denote also an action in the past. This feature makes it difficult to understand the usage of the perfect for those who study German as a second foreign language after English. To clear up the ambiguity semantics of the perfect tense should be explored thoroughly. This enables students to perceive the grammatical meaning of this tense form and to translate it accurately.

Analyzing the examples, it was found that semantics of the perfect tense is influenced by the meaning of the verb and is contextually determined. Some verbs lose their atelic character when used with external bounders. Internal bounders, for example, objects of transitive verbs and separable prefixes contribute to the fact that verbs become telic. The usage of two types of bounders with a verb can emphasize the expression of the way the action proceeds. In this case the meaning of the completion of the action becomes more intense. Such meaning is often developed in separable prefixes which imply intensity of the action or even its full accomplishment. Completion of the action in the verbs denoting the way the action proceeds is the source of the development of aspectual meaning of resultativity in the perfect tense which can be also differently manifested. The more important the result of the attainment of the limit is for the moment of speech, the more emphasized it is. The perfect tense with aspectual semantics should be translated into Ukrainian by using perfective verbs. Temporal semantics of the perfect entails completion of the action which can be explained by the fact that it occurred at some time in the past. In this case it is emphasized that the temporal bound is reached. Translation of the perfect with this type of meaning requires the usage of imperfective verbs in Ukrainian.

Key words: external bounders, internal bounders, completion of the action, aspectual meaning of resultativity in the perfect tense, temporal semantics of the perfect, translation of the perfect, perfective verbs.